

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 3. Terrena spernendi Motiva.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

tur, junguntur. Gilbertus f. 23. in Cant. Hoc ergo magnum sponsæ elogium: abhorretere solium à capite suo Christo separari; cœtera despiciere. Naxera in Jos. 17. §. 12.

Statura tua assimilata est palma. Cant. 7. 7. Sicut palma, teste Plinio l. 13. c. 4. frugifera non est, nisi in solido fervido, nitroso, aut salso; ideoque videtur proceritate suâ terram despiciere, & cœlum appetere, ac rectâ eò conscendere, vixque humi radicibus niti: quia ibi nihil invenit, nisi insulsum. Sic & viri Sancti mentem habent defixam in cœlo: ideoque terrena illis omnia desipiunt; ac Crucem Christi amant, in eaque radices agunt, nutriuntur; & crescunt usque ad cœlum; ad quod anhelant. Cornelius hic.

Populus meus pendebit ad reditum meum. Of. 11. 7. Pulchrè anima, & propriè pendebit, tanquam inter cœlum, & terram: ut, licet adhuc apprehendere cœlestia non valeat, non velit tamen tangere terrena. Et si aliquando tangit, non nisi summis articulis, id est, extremis partibus animæ: propter necessitatem scilicet corruptionis nostræ? cui cogimur fervire. Guaricus l. 1. de Adv. Dom.

Lepus. Lem: *Ascensu levior. Lapides Sancti elevabuntur super terram.* Zach. 9. 16. Lapides sancti voluntur super terram, instar rotarum, paululum tangentes humum; & volubilitate suâ ad cœlestia festinantes. S. Hieron. Picinelli.

Ex Novo, Patribus, & aliis.

Filij tonitru. Marci 3. 17. Esto filius tonitru. Dices: quomodo possum esse filius tonitru? Potes esse: si non in terra, sed pectore Christi, recumbas. Potes esse filius tonitru; si terrena non moveant; sed ipse potius ea, quæ terrena sunt, mentis tuæ virtute concutias. Tremat te terra, non capiat: vereatur caro potestatem animi tui, & concussa subdatur. S. Ambros. l. 7. c. 40. in Luc.

Sedebat supra fontem. Joan. 4. 6. Si interdum quiescere volumus, sedeamus super fontem. Fons iste, sive puteus, abundantia est, & profunditas terrenorum. Fons iste emanatio est delectationum; fons iste profunditas naturalium, & humanarum, scientiarum. Super quem fontem oportet super sedere, non subjacere. Non subjiciatur defectibilibus amor: non enim quiescet subactus, atque ageratus calcariibus, equus; super sedens verò quiescit, aut fertur. Aut res nos deserunt, aut ipsas deserimus. Si deserunt, in adjutorio sunt: deserimus; corpora, & corda, gravant. Sim. Cass. l. 4. c. 9.

Luna sub pedibus ejus. Apoc. 12. 1. Hoc dici potuit de prima Ecclesia; dum ad pedes Apostolorum jacebant tota patrimonia Fidelium. Nè nunc Planeta ille, Symbolum terrenorum, ascendat in caput; nec divexet tyranni instar cogitationes Præsidium, & affectiones animi. Apostolico Sæculo curæ postremæ

erant de patrimonio: hodie primariæ convertuntur circa reditus, & dominia Oliva t. 2. conc. 19. die Ven. 6. in Quadr. *Luna sub pedibus*, id est, temporalium bonorum claritas sub administratione ejus. S. Rupertus l. 2. comment. in Apoc. Hoc ergo laudi est SS. Patribus, quod divites quidem fuerunt, sicut sacre historię tradunt; sed ipsas divitiis non passi sunt affectibus dominari: sed ipsi dominati sunt divitiis, dispensando; ut posebat usus privatus, ac publicus. Arcones in ll. 1. Disc. 2. *Luna sub pedibus*, id est, mutabilitas bonorum temporalium in contemptu ejus. S. Rupertus de oper. Spir. S. c. 14. Habet Ecclesia lunam sub pedibus: quoniam cuncta terrena, & transitoria, & mutabilia, despiciens, & pro nihilo ducens; sola cœlestia concupiscit. S. Euseb. Emis. D. 3. Pasch.

Rota modicò quòdam vestigiò stat in terra; & non solum stat, sed quasi percurrit: non stat, sed tangit, & præterit: denique, cum voluitur, ad altiora transcendit. Ità & sanctus vir, quoniam in corpore est, necessitatem habet, aliqua de terrenis cogitare: & quando venerit ad victum, & vestitum; his contentus est; & tangens terram ad altiora festinat. S. Hieron. in Ps. 76.

Corporalis saltus est, totum corpus à terra suspendere: spiritualis saltus; spiritum, & totum, quod spiritus est, à terrenis alienare. Corporalis saltus est, terræ tactum usquequaque deferere, & totius corporis membra per inane librare: spiritualis saltus est; mente excedere, &, infimis in imò relictis, in invisibilium contentatione totum transire. Richardus à S. Vict. in l. 113.

Attende, quàm sit omnino, & cum omni admiratione, stupendum: quòd corpus de terra sumptum, terram ad tempus datò saltu deferere, & supra semetipsum ire: spiritus verò spiritualis, & incorporea natura, à corporeis, & terrenis, vel ad modicum separari non potest. Idem ibidem.

Aves paradisi rerum terrenarum despicientiam nos docent; hæ quippe, si Gesnero, Aldrovando, aliisque, fides, in terra, nisi mortuæ, non videntur; nec corruptioni obnoxie sunt. Doultreman l. 1. c. 2. Sect. 5.

§. III.

Terrena spernendi motiva.

Num. 1.

Nobilitas hominis, Sancta superbia.

Ex Veteri, & Novo.

Ferebatur super aquas. Gen. 1. 2. Ad id rationalem creaturam compellans; nè rebus, quibus ipsa nobilior, imò domina, constituta, velit malè subjici per amorem. Consequit enim amor hominem subjici rebus, quas diligit; qui soli Deo debet esse subjectus. Sim. Cass. l. 5. c. 1.

Filii

Filiis hominum - ut quid diligitis vanitatem? Pl. 4. 3. Septuag. *usquequo incliti mei ignominiose diligitis vanitatem?* Chaldaus: *usquequo honor meus ad vituperium?* Aquila & Symmachus: *usquequo gloriosi mei, seu gloria mea?* Vatablus: *usquequo potentes, ac principes?* Quò magis extollitur dignitas, eò magis exaggeratur iniquitas. Mendoza in 1. Reg. 1. Annot. 6. Sect. 3.

Si filius Dei es, mitte te deorsum. Matth. 4. 6. O quàm stulta hæc suasio! nimiumque perversa; quod utique si faceret Dominus, verè illum Dei esse Filium comprobaret. Sed inimicus cœli, nè tentando quidem ascensum vult suadere cœlestem; deorsum, & in ima, provocat: quia optat omnes cadere, qui se sentit præ omnibus cecidisse. S. Maximus hom. 2. de jejuniis Quadrage. Qui se Dei filium credit; actu, vitâ, moribus, honestate, tanto generi respondeat; ne iterum ad terrena descendens ad ipsam tanti Genitoris tendat injuriam. S. Chrysol. f. 68.

Nolite timere pusillus grex? &c. adjecit, quid faciendum sit regnatoris: *vendite, que possidetis &c.* Luc. 12. 32. 33. Non potest dominari omnibus, nisi is, qui propriis non tenetur. Dejectæ mentis est, qui familiaris rei meminit, cum vocatur ad regnum. Jacens animus plebejus nummulum thesauris, regalibus anteponebat. S. Chrysol. serm. 22.

Misit illum in villam. Luc. 15. 15. Cum homo recedit ab urbanitate cœlesti, merito villanus in terrenis efficitur. Sim. Cass. 1. 6. c. 16.

Ex Patribus, & aliis.

Magni, & excelsi animi est despiciere, & calcare, mortalia. Lactantius 1. 6. inquit. div.

Ipsi sibi renuntiant, seque hominum nomine abdicant; qui non sursum aspiciunt, sed deorsum: nisi fortè, ad ipsum, quòd recti sumus, sine causâ homini attributum putant. Spectare nos cœlum Deus voluit; utique non frustra. Idem 1. 2. div. inquit.

Dejecit se de culmine generositatis suæ, qui admirari aliquid post Deum potest. S. Cyprianus 1. de spectaculis.

Mox, atque dixisti, *Pater noster, qui es in cœlis.* Matth. 6. 9. excitavit te hoc verbum, & mentem tuam alacrem reddidit; ostenditque te habere Patrem in cœlis; nè facias, quidquam, nec dicas, eorum, quæ sunt super terram. In ordinem illum supernam constituit te, & choro illi cœlesti adjudicavit: quid te ipsum ad ima dejecit? S. Chrysol. f. 14. in c. 4. ad Ephes.

Agnosce ô Christiane dignitatem tuam; & divinæ confors factus naturæ, noli in veterem vilitatem degeneri conversatione redire. Memento, cujus capitis, & cujus corporis, sis, membrum. S. Leo f. 1. in Nat. Dom.

Homo! quid commune cum terris tibi, qui confiteris, tibi genus esse de cœlis? Ergo cœlestem vitam monstra in habitatione terrena: quia, si quid in te fererit terrena cogitatio, *Polyanth. Sacr. Tom. II.*

cœlo maculam, cœlesti generi injuriam, iactulisti. S. Chrysol. f. 71.

Quis de victu, quis de vestitutu, quis de plebeio censu, & vernalis cœspitis vilitate, suspirat de regno certus? de dominatione securus? Satis sibi invidet, qui, elevatus ad summa, ipse se ad humiliora dejicit, ad egena deponit. Quid cum terra illi, qui possidet cœlum? quid illi cum humanis, qui adeptus est jam Divina? S. Chrysol. f. 25.

Superbiat, ô pauperes! superbiat, ô humiles! anima vestra glorians in humilitate sua; omnemque altitudinem hujus Mundi longè, sub pedibus jacentem despiciat; indignumque judicet gloriæ suæ, ad concupiscentiam vilis prædæ suam ulterius majestatem inclinare. Quid? jam jam tollenda es in cœlum; & nunc te demum mereres in cœnum? Te præstolatur, Curia Sanctorum; & præponeres societatem demoniorum? Guaricus serm. in solem. OO. SS.

Nihil rectè æstimat, qui seipsum ignorat. Nescit, quòd sub pedibus suis omnis mundana gloria jaceat; qui conditionis suæ dignitatem non pensat. Nescit omnino, nescit; quid de spiritu angelico, quid de spiritu divino, sentire debeat; qui spiritum suum prius non cogitat. Richardus à S. Vict. 1. 3. de arc. myst. c. 6.

Si audieris, *Pater noster*, arripe generosum-nobilemque, contemptum omnis fedæ rusticitatis tu, qui tam Regiò Patre gloriaris. Displiceat tibi atque gemas exilium; cui cœlestis hereditas filiationis titulo, cujus Pater in cœlis est, reservatur. Gerlon. de myst. Theol. confid. 5.

Ponam te in superbiam seculorum. Isa. 60. 15. ait Dominus de Jerusalem nova. Assumat utinam! mens nostri cordis hanc superbiam; ut nulli dignetur intendere, nulli juangi, nulli inhære; nisi uni soli, quod est necessarium, optimum, æternum & summum. Idem tr. 7. sup. Magnif.

Indignum planè omnino & absurdum est; ut prænobilis anima, deputata sponfi cœlestis amplectibus; oblita suæ originis; & illius, cujus imago est; ad mechanicos rapiatur affectus. Blesensis ep. 138.

Similes sumus iis rusticis, qui, nihil civile unquam experti, si fortè in urbem introducantur, jubeanturque; principis alicujus mensæ adstare, aut etiam inter primates versari, atque honesto inter eos loco esse; facile ista reculent; nihilque illis longius videatur: quàm ut inde recedant, atque ad rustica negotia revertantur. Simillimè nos cœlestem Rempubliam negligentes, terrenarum harum rerum duntaxat rusticitatem sectamur. Isidorus Clarius orat. 6. de S. Steph.

Sit in te Sancta quedam superbia, quæ magni facias in te, quod decet; agnoscendo tuam nobilitatem. Ama res nobiles, id est, spirituales; juxta nobilitatem, quam indidit DEUS cordi tuo generoso; cum te creavit ad imaginem, & similitudinem, suam. Gloria major lilio, quàm Salomoni: Regina tamen Saba hanc non illam, est admirata: in veste picta vides hominum manus; in lilio manum Dei. Stella de cont. Pl. 1. c. 44.

Fff ff

Sicu

Sicut ex parte corporis humiles esse debemus; terra enim fumus ita considerata anima excellentia, quadam sancta in nobis debet esse arrogantia; & spernere terrena, quæ sunt indigna anima. Idem in Luc. 2.

Ludovicus XIII. Gall. Rex, adolescens perquam addictus vixit avibus: sed ut primum regnum aggressus est, has à suis curis in libertatem remisit, dicens: jam aliquid supra aves cogitandum est. Masen. l. 2. argut.

Num. 2.

Terrena etiam malis obveniunt.

Det tibi Deus de rore cæli. Gen. 27. 28. id est, spiritualium abundantiam. *Et de pinguedine terræ,* id est, temporalium affluentiam. Esau post dicitur: *det tibi Deus de pinguedine terræ;* quam principi paliter affectabat. Hugo. Card. hinc.

Esau, quem Dominus reprobaverat, incedebat cum *quadringentis viris.* Gen. 33. 31. Jacob in baculo suo transeunte Jordanem Gen. 32. 10. Malo pauca cum puritate conscientia, quam dignitates innumeras cum verme, qui non moritur, possidere. Blesensis ep. 20.

Negantur Electis in hac vita bona terrena quia & agris, quibus spes vivendi est, nequam à Medico cuncta, quæ appetunt, conceduntur. Dantur autem reprobis bona, quæ in hac vita appetunt: quia & desperatis agris omne, quod desiderant, non negatur. S. Gregor. moral. l. 21. c. 4.

Temporalia bona sunt quasi ossa convivi paradisi in Mundum mista. Sæpe enim malis divitiibus, & magnis hominibus quasi canibus, projecta. Et tamen, sicut canis non daret os, quod rodit, pro Imperio, vel Papatu; sic impius dives non daret bona temporalia pro tota gloria sempiterna. S. Bernardinus t. 1. f. 22.

Universa creaturæ, micæ, seu fragmenta quadam, sunt; quæ ex mensa Dei ceciderunt. Unde merito canis appellatur, qui creaturis pascitur, Pl. 58. 15. *famem patientur ut canes.* Ex. operib. myst. V. P. F. Joannis à Cruce, lib. cui tit. ascensus mentis Carmeli c. 6.

B. Angela de Fulgino dicere solebat: temporalia bona, fortunas, honores, esse panis micæ, quæ cadunt de mensa Domini: Cruces verò esse delicatos opipari convivi bolos; qui & fortibus Dei intimis apponuntur. Ex libello, cui titulus, solus Deus, Auth. Boudon.

Vide. Divitiæ Prosperitas.

Num. 3.

Terrenis semper aliquid deest.

Ex Veteri.

Inimici ejus terram lingent. Psal. 71. 9. quia peccatores, divina suavitatis fonte spretò, terram voluptatis lingunt ut canes jus supra terram effusum. O cæci, nonne orbis terrarum & quidquid in eo est voluptatis, gaudii, & honoris, *tantum momentum stateræ coram Deo est.* Sap. 11. 23. Quid ergo lingitis terram stulti? cur non magis ad Deum, fontem aquæ vivæ,

acceditis? Amatores terrenorum dicuntur lingere momentanea, quia non inveniunt in eis, undè fatientur. Nunquid lingendo panem, aut aliquem cibum, potest quis satiari? Diez. Desideria Sancta.

Vanitas vanitatum! Ecclesiast. 1. 2. Quæres: quæ, & quot, in Mundo, rebûsq; omnibus creatis, sint vanitates? Resp. esse multas, & pene innumeras; sed illustriores sunt duodecim, contrarias totidem veritatibus, verisq; bonis in Deo, & cælo, existentibus; quæ inspectores movent ad sui contemptum, & Dei amorem. *Prima est exquisitas:* quòd omnis creatura, & creata voluptas, sit modica. Omnis enim creatura modicum esse accipit à Deo, ac consequenter modicum boni: nec ulla creatura se totam homini communicat; sed juxta suas qualitates: hæ gustum, illæ visum, &c. recreant. Huic opponitur *immensitas Dei,* omniumque ejus bonorum. Sperne ergo delicias modicas, & frue Deò, qui est mare deliciarum. Sperne opes terræ modicas, & cape regnum cælorum. *Secunda est vilitas:* quia omnis creata voluptas, præsertim carnalis, terrea est, vilis, sordida, indigna creaturæ rationali. Cum in creata, quæ est in Deo, sit cælestis, sublimis, angelica, & divina. Amas aurum, & argentum? Scis, quid amas? amas terram rubram, & albam, ait S. Bernardus. Amas purpuram, byssum, & margaritas? Scis, quid ames? amas excrementa piscium, concharum, & vermium. Amas lautas meas? Scis, quid ames? amas cadavera porcorum, vitulorum, anserum, &c. Amas puellam? saccum stercoreum amas. *Tertia est insatiabilitas.* Divina mentem satiant, & explent omne hominis desiderium. *Quarta est Brevitas.* Divina perpetua, & æterna. *Quinta est Instabilitas:* quòd omnis creata voluptas sit fluxa, nec habeat consistentiam; sed consistat in continuo motu, & fluxu. Divina verò semper in eodem statu permanet. Venaris opes, delicias, gloriam? venaris ventos, insequeris umbram, ædificas in arena. *Sexta est falsitas:* quòd nulla creata voluptas sit sincera, pura, mera, & liquida; sed multis molestiis, doloribus, & amaritudinibus, permixta. In Deo est purum meritumque, gaudium; mel sine felle, vinum sine aqua. *Septima est insensibilitas:* quòd omnis creata voluptas animam non pervadat; imò in se non attingat; sed tantum corpus, sensusq; afficiat; & per eos animam obiter perstringat. Divina verò voluptas ipsam animam occupat, pervadit, & replet. *Octava est infidelitas:* quòd omnis creatura infidelis sit; sæpeque spem, quam promittit, non præstat. Deus autem fidelissimus est; imò sæpe plus dat, quam promittit. *Nona est incertitudo:* quòd omnis creaturæ voluptas sit incerta. Quam sunt divitiæ incertæ, quæ à fure rapi, incendio comburi, à mari hauriri possunt! Quam sunt honores incerti! tam incerti, quam homines, hominumque voluptates à quibus pendunt. At divina voluptas, divitiæ certissima, *quod fur non appropriat.* Sc. *Decima est fallacia:* nam omnis creatura separabilis est; sæpeq; post unum

unum annum, mensem, vel diem; & semper in morte ab amante separatur, eumque deserit. At divina inseparabilis est: beati enim in cœlo nunquam à summo bono suaque beatitudine, separari possunt. *Undecima est infirmitas*: quia omnis creata voluptas infirma est. Amas mulierem pulchram? morbo ecce corripitur, deflorescit, fit turpis, abominabilis. Amas Deum? incorruptibilis est, immortalis. *Duodecima est pernicitas*: creata enim voluptas noxia est; ducitque ad dolores, presentes, & æternos. At voluptas divina est utilissima; ducitque ad gaudia sempiterna. Cornelius hic.

Ut comedat ex eis, & fruatur parte sua. Eccl. 5. 18. Nota: *parte sua*; quasi nihil integrum liceat homini accipere ex creatura. Baeza t. 1. l. 3. c. 8. §. 3.

Hujus statua caput ex auro &c. Dan. 2. 32. Omnia Mundi regna aerea, argentea, ærea, congesta; ut compleant vel unam hominis statuam: nec complent tandem; nec omnibus his integratur natura humana; nisi supplete pulvere defectum metalli. Idem t. 1. l. 1. c. 7. §. 32.

EX NOVO.

Etiam Domine nam & catelli edunt de micis. Matth. 15. 27. Chananea bonum creatum petebat; solam scilicet filie sanitatem. q. d. ait S. Hieron. scio, me filiorum panem non mereri; nec integros capere posse cibos: sed contenta sum reliquis calulorum. Baeza t. 1. l. 3. c. 8. §. 3.

Benedixit, ac fregit. Matth. 26. 26. Vides panem frangi à Domino. Quod ad creaturam panis pertinet, traditur divinum; qui ibi latet Christus, non contractus, non divisus, integer accipitur. Hoc sibi amoris deberi ab hominibus voluit Dominus, quod inter omnia bona ipse solus totus, & integer, tradatur nobis. Idem ibidem.

Magister, dic fratri meo, ut dividat mecum hereditatem. Luc. 12. 13. Respondit: *quis me constituit iudicem, aut divisorem, super vos?* Petebat ille dimidiam in terra hereditatem; in cœlo Dominus offerebat totam. S. August. s. 196. de temp. Non venit dividere; sed unire. Sim. Cass.

Pater, da mihi portionem substantia. Luc. 15. 12. Non petit totam hereditatem, sed portionem, seu partem: in bonis enim Mundi nihil plenum; sed totum divisum. Sylveira hic. Postulat partem, qui totum habebat in toto: & pars deficiet, cum separatur à toto; velut rivus à fonte, velut ramus ab arbore, & velut radius à sole, præcisus. Sim. Cass. l. 6. c. 14.

Iningat extremum digiti. Luc. 16. 24. Petit epulo extremum digiti, non manum: quia hoc ex bonis didicerat creatis; nihil integrum extra Deum posse hominibus dari. Baeza antè citatus.

Num. 4.

Terrena sunt vana, nihil.

Polyanth. Sacra Thom. II.

Ex Veteri.

Terra erat inanis. Gen. 1. 2. Aquila: *terra erat vanitas, & nihil.* Symmachus: *terra erat otiosa, & indigesta.*

Peperit Abel. 4. 2. Habel vocat, id est, vanitas, à radice habal, *vapor in nihilum abiens.* Unde Josepho l. 1. antiqu. c. 4. Habel significat *nihil hoc.* Hac radice dixit Ecclesiastes: *Hebel habalim, vanitas vanitatum.* Velloso in Judith 6. 19.

Ego sum, qui sum. Ex. 3. 14. Nota: sicut nomen Dei est esse; ita è contrario creaturarum nomen non esse: ut, si interrogetur homo, lapis, angelus; quis es? qui vocaris? respondere possit, & debeat: nomen meum est, non esse; ego vocor non sum; idque primo: quia omnis creatura habuit æternum, non esse. Secundo corruptibilis est; habebit rursum æternum non esse. Si corruptibilis, uti Angelus potest semper habere non esse; quia ipsius esse est in potestate Dei liberè ipsam conservantis. Tertio quia quælibet res creata plus habet non entis, quam entis. Cornel. hic.

Nolite converti ad idola. Levit. 19. 4. Hebr. *elilim*, id est, res vana, nihili. Secundo *elitim* est diminutivum ab *el*, id est, Deus quæ fortis. q. d. *deiculi forticuli.*

Dixerat enim, non habeo filium. 2. Reg. 18. 18. Tres filios, & unam filiam, habebat Absolon, ut ex 2. Reg. 14. 27. notant Lyran. Cajetan. Theodoretus. Quomodo ergo habens tres filios, erecturus monumentum dixit: *non habeo filium?* Rationem dat Theodoretus: quod filij non possunt diu durare. Merito despiciunt filios, tanquam non essent; qui sciebat illos mortales. Baeza t. 3. l. 14. c. 17. §. 5.

Vidi impium superexaltatum transivi, & ecce non erat. Pl. 36. 36. Non dicit, non est; sed *non erat.* Idem ibidem. Quod transivit David? ut tam cito ei evanesceret pompa? transivit mente ad contemplandam DEI gloriam. Elias Cretenensis or. 3. Nazianz. ait: quid illud est, quod transit iustus, ut ista cesser elatio? Cum videmus extolli impios, & in nimiam superbiam crescere; transeamus & nos mente, & intellectu, ab iis, qui videntur, & temporalia sunt; & transferamus intellectum nostrum ad æterna: & tunc omnis mundialis altitudo corruiat tanquam in nihilum. Sylveira in Actor. 1. q. 8.

Vanitas vanitatum. Eccl. 1. 2. Hebr. *nihil, & nihil; & omnia nihil.* Aquila, Symmachus: *vapor vaporum, & omnia vapor.* Syrus. *inanitas inanitatum, & omnis inanitas.*

EX NOVO.

Petens aliquid ab eo. Matth. 20. 20. Dicendo *aliquid*, idenotatur, illam celestia petisse: nam omnia terrena nihil sunt. Qui solem aspexit, & repente cubile intrat, nihil videt: Sic sapienti ex divina pulchritudinis contemplatione nihil cuncta videntur. Diez. conc. 2. in festo S. Jacobi Ap.

Non habeo, quod ponam ante illum. Luc. 11. 6. In nulla creatura fuit aliquando inventum, aut invenietur in sæcula sæculorum; ut ante affectum suum ex semetipsa possideat, quid

Fff ff a

quid apponar. Utinam omnibus esset nota imperfectio in hominibus latens! profecto aut omnino teberent, aut viam extollentiae ignorarent. Nemo sibi Deus est aut largitor honorum. Sim. Cass. l. 6. c. 1.

Erat dives, & induebatur purpura. Sc. Luc. 16. 19. Omnia dicit de praeterito: significans, illum jam non esse, nec epulari, nec vestibus indui. O miser Munde! omnia, quae in te sunt, divitiae, honores, voluptates, merito possunt dici, jam non esse; cum tam cito transiturae sint. *Ego Ecclesiastes fui Rex Israël.* Eccl. 1. 12. Actus erat Rex; dicit autem *fui*; ut doceret, omnia, quae possidemus, tanquam praeterita aestimanda. Diez. fer. 5. D. 2. Quadr.

Dilexerunt magis tenebras. Joan. 3. 19. hoc est, bona sensibilia, quae tenebrae appellantur: quia privata sunt lumine spiritui. Cajetanus hic.

In domo Patris mei mansiones multae sunt. Joan. 14. 2. Merito ait Dominus *sunt*: quae enim aeternum manent, ea solum sunt: quae non manent, non sunt; & quasi non sint, debent reputari. Baeza t. 3. l. 14. c. 17. §. 5.

Reliquum est; ut & qui habent uxores, tanquam non habentes sint. 1. Cor. 7. 29. Omnia terrena, tanquam non sint, tenferi debent. Cur ita? *praeterit enim figura hujus Mundi.* v. 31. Idem ibidem.

Ex Patribus, & aliis.

Omnia imaginaria in hoc saeculo, & nihil sunt. Tertull. l. de cor. militis.

Læticia saeculi vanitas: cum magna expectatione speratur, ut veniat; & non potest teneri, cum venerit. S. August. tr. 7. in Joan.

Omnes istae felicitates, quae videntur, saeculi, somnia sunt dormientium. Et quomodo, qui videt thesauros in somnis, dormiens dives est: sed evigilabit, & pauper erit. Sic omnia ista vana hujus saeculi, de quibus homines gaudent, in somno gaudent. Idem in Psal. 131.

Et inspexi coetera infra te; & vidi, nec omnino esse, nec omnino non esse: esse quidem, quoniam abs te sunt; non esse autem; quoniam id, quod es, non sunt. Id enim verè est, quod incommutabiliter manet. Idem Confess. l. 7. c. 11.

Quae sunt praesentia, sunt somniò nihil meliora. Sed quemadmodum, qui in somnis sibi videntur habere pecunias, licet fuerint regiae gazae, cum dies illuxerit, sunt omnium pauperum: ita etiam in vita praesenti, qui nihil illuc auferre potuerit, est omnium pauperimus: in somniis enim solum est dives. Si velis ergo mihi ostendere divitem; tunc mihi ostende; quando fuerit dies, quando in illam patriam recesserimus: nunc autem non potero discernere divitem, & pauperem. S. Chrysof. in Pf. 43.

Omnia, quibus in hac vita mortalium curae distinentur, inanis quaedam opinio sunt, nihilque subsistens. Opinio est honor, dignitas, generis claritudo, superbia, elatio, divitiae, & hic

similia; quibus vitae hujus aranei inhiant. S. Gregor. Nyss. tr. in Psalmos c. 7.

Vanum intelligitur, quod non potest consistere; quod in sola verborum prolatione suam habet essentiam. Idem hom. 1. in Ecclesiasten.

Sed, nunquid caelestia, & terrestria, quae Deus creavit, & omnia valde bona; cuncta in vanitate consistunt? non utiq; sed comparata potioribus, illa minora nimis, & inania judicantur, sicut ait Hieron. Lucerna lampadis comparatione pro nihilo est. Lampas stellae comparatione non lucet: stellam Lunae confer; & caeca est: lunam soli junge; non rutilat: solem Christo confer; & tenebrae sunt. Sic omnia vana sunt; quae, dum melioribus comparantur, fulgore proprio minuuntur. Sim. Cass. in Pf. 61.

Arias Montanus ait, omnia sublunaria esse familia ciphrae O; quae, si à solido numero separetur, nihil efficit: nec numerus est; sed inanis, exilisque circulus. Sic enim omnia sub caelo, per se nudè spectata, inania sunt; parvique imò nullius, valoris & pretii. Rursum, quò magis ciphram solam multiplicas, eò inanius plura inania coacervas. Sic pariter quò plures opes &c. At, sicut ciphra O addita numero solido, eum adauget; sic, si vanitas veritati, homo Deo adhæreat, & ad ejus honorem opes in se vanas expendat; efficit actus nobiles charitatis, eleemosynae, aliarumq; virtutum. Apud Cornelium in Eccl. 1.

Num. 5.

Terrena sunt periculosa, noxia.

Ex Veteri.

Cumq; operiretur vestibus, non caleferebat. 3. Reg. 1. 2. Temporalia non calefaciunt in amorem Dei, & proximi; sed potius refrigerant ab amore. Et quid mirum? umbra enim sunt; quae & splendorem, & calorem, solis aufert. Hugo Card. hic.

Defecerunt sicut fumus dies mei. Psal. 101. 4. Nonne vides etiam corporis oculos cum in fumo remorantur, lacrymas semper effundere? si verò potiantur florentibus pratis, & hortis virentibus, multò majori aciei fulgore rutilare. Talis profectò est & mentis oculus: si in pratis spiritualis pascatur eloquii, erit totus purus, & lucidus; si verò in fimum saecularium negotiorum fuerit ingressus, ad innumera prorsus mala lacrymabitur, & flebit. S. Chrysof. hom. 2. in Matth.

Vanitas vanitatum. Eccl. 1. 2. S. Hieron. *vapor sumi.* Nam res Mundi excecant, & molestant, ut fumus. Diez. conc. 2. in festo S. Jacobi.

Vidi Dominum sedentem super solum excelsum. Il. 6. 1. oculos verò demittens vidit domum inferiorem repletam fumo v. 4. Idem ibidem.

Sordes ejus in pedibus ejus. Thren. 1. 9. *deposita est veementiter, non habens consolatorem.* ib. Ecce tibi tota civitas luctui, fletui, tradita, sine consolatore. Sed unde hic fletus, & sine consolatore, lamenti causa? *Sordes* &c. si non ad terrena, & lutea, bona egrederetur, &c. Baeza t. 1. l. 5. c. 2, §. 2.

Ex

Ex Novo.

Si cadens adoraveris me. Matth. 4. 9. Nihil vicinius bonis temporalibus demon invenit, quam casum, quam ruinam. Baeza t. 1. l. 3. c. 22.

Panem nostrum super substantialem &c. Matt. 6. 11. Mox: *& dimitte nobis debita nostra.* v. 12. Quae debita? quae ex acceptione hujus doni temporalibus contraximus. Quid enim terrenum, licet exiguum, non est occasio delinquendi? Tertull. hic c. 4. consequens erat; ut, observata Dei liberalitate (*panem nostrum*) etiam clementiam ejus precaremur. Quare erat consequens? quia vel parvus cibus solet occasionem delicti ministrare. Escobar t. 5. Proph. Chr. l. 5. sect. 2. obf. 6.

Quid faciam? Luc. 12. 17. Spectandas putabam in divite messe cantilenas; verba laetitiae, & jubili; at non haec; sed quae anxietates, & molestas curas, sonabant. *Quid faciam?* S. Zeno f. de dupl. tentat. gen. *quid, inquit, faciam?* Quis non talem miseretur? quis non infelicitatem ejus doleat? angustiatur ex abundantia; constringitur ex opulentia; infelix in praesentibus, infelicio in futuris. Et, ut video, ager ei non tam reditus largiores, quam gemitus attulit graviores. Baeza t. 1. l. 5. c. 2. §. 2.

Fili, recordare; quia receperisti bona in vita tua. Luc. 16. 25. Haecine tota causa cruciatuum, quod *repperit* bona in vita sua? ipsa plane S. Bernardus sup. *eccenos*. Sanè judex sententiam laturus, reo objicit crimina, delicta comprobata declarat; ob quae dignas poenas recipiat. Et ecce tibi epuloni tota causa cruciatuum; quod *repperit* bona in vita sua. Ubi sunt scelera illius? ubi veritas in pauperes? ubi aris alieni tenacitas? Omnia simul objicit crimina, qui bona illis temporalia enumerat. Baeza t. 1. l. 3. c. 22.

Fatigatus sedebat supra fontem. Joan. 4. 6. Non dicitur JESUS fatigatus, dum iter faceret; sed dum sedet super puteum. Puteus Mundi bona denotat: si enim homo post hujus saeculi vias, qui laborat ad bona comparanda, vult in iis sedere, & otio vacare, non requiem, sed fatigationem, & laborem, reperit. Sylveira hic.

Si dimittimus eum sic &c. Joan. 11. 48. O stultitia, & imprudentia! timuisti perdere terram, & perdidisti caelum. Timuisti, nè venirent Romani, & tollerent tibi locum & gentem; nunquid tollerent Deum? Quid ergo, restat! quid? nisi, ut jam fatearis, quid tenere voluisti, & tenendo male amisisti. Perdidisti locum, & gentem, occidendo Christum: perdidisti & locum, & gentem, & Christum. S. August. in Psal. 53. Ecce Dei judicium: ut, qui Deum propter rem aliquam deserit, ab omnibus deferatur. Sylveira hic.

Deiis, quae tibi non profunt, te adeo fuisse sollicitum, erubescas, cum è corpore excesseris. B. Isaias Abb. or. 15.

Qui flumen aliquod tranat; nisi caput super aquas erigat, est in periculo submersionis. De omnibus dici potest: *in mari via tua, & semi-*

tae tuae in aquis multis. Pl. 76. 20. Si in altum cogitationes, & affectus, non erigimus, in peccatorum undis submergemur. Diez. conc. 3. D. 5. Pasch.

Num. 6.

Terrena vilia, brevia, pauca, vana.

Ex Veteri, & Novo.

Vidi somnium, quod tria canistra haberem - & in uno canistro portare me omnes cibos, qui sunt arte pistoria, avesq; comedere ex eo. Gen. 40. 16. Chald. *& aves comedebant ea.* Terrena, longò labore pacta, cito perduntur. Naxera in Jos. 15. §. 8.

Vitulus aureus non levi labore conflatus erat. Ex. 32. 4. quem *arripens* Moyses *combussit, & contrivit usque ad pulverem.* v. 20.

Operuit vultum suum pallio. 3. Reg. 19. 13. Videns Elias gloriam Dei ante se transire, pallio oculos sibi obvelavit: quam primum enim quis gustat divina, terrenis omnibus oculos claudit. Stella de cont. p. 2. c. 63.

Extende paululum manum tuam. Job. 1. 11. Sub vocabulo *paululum* intelligit demon omnia terrena bona, quibus florebat Job; ùe interpretatur S. Gregor. mor. l. 2. c. 5. S. Thomas Aqu. Pineda &c. bona omnia Jobi vocat *paululum*, quia non animæ. Sylveira in Matth. 16.

Omnia subiecisti sub pedibus ejus. Psal. 8. 8. Ut contemneremus, & calcaremus: nos vero ea tantum facimus, ut super caput ponamus. Diez. conc. 2. in festo S. Jacobi.

Super pauca fuisti fidelis. Matth. 25. 21. Quae illa pauca? certe omnia illa, quae in hoc Mundo pretiosissima aestimantur. Omnia, quae aut animæ, aut corporis, ministerio assignata, fideli usu ab homine sic tractantur; ut virtutum incremento, & divini beneplaciti obsequio deputentur. Cur ergo pauca dicuntur, quae sunt innumera? Eusebius Gallicanus hom. de Nat. Conf. nota, quod pauca Dominus reputat, quae in hoc Mundo meliora habemus: qua in re illius regni divitias inestimabiles esse ostendit. Ramirez in Apoc. 2. ep. 2.

Pete à me, quod vis - licet dimidium regni mei. Marci 6. 22. 23. Vide, quam benè saeculares de saecularibus judicent potestatibus; ut etiam pro saltatione regna donentur. S. Ambros. l. 3. de Virg. c. 5.

Anima mea habes - stulte, hac nocte. Luc. 12. 19. Non poterant non exigua esse possessionis spatia; cum tam proluxa fuerint ambitionis tempora. Cyrillus in Catena: fructus quidem habes in horreis; sed annos plurimos unde poteris obtinere? dives igitur non parat permanentia horrea, sed caduca; & quod stultius est, vitae longitudinem sibi taxat. Naxera in Jos. 5. §. 6. Notandum: quod omnia, quae in praesenti habemus, licet magna videantur, & plurima; tamen comparatione futurorum pauca, & parva, sunt S. Hieron. apud Did. Nil. D. 5. Pasch. §. 1.

Ex Patribus, & aliis.

Quaquaversum se verterit anima hominis; ad dolores figitur alibi, præterquam, in te; tamen si figitur in pulchris extra te, & extra, se: quæ tamen nulla essent, nisi essent abs te: quæ oriuntur, & occidunt, & oriendo quasi esse incipiunt, & crescunt, ut perficiantur; & perfecta senescunt, & intereunt. Etenim omnia senescunt, & omnia intereunt. Ergo, cum oriuntur, & tendunt esse; quò magis celeriter crescunt, ut sint; eò magis festinant ut non sint. S. August. Conf. l. 4. c. 10.

Quid caduco huic, Mundo laboras? cur perforato aquam dolio ingeris? nihil enim aliud est, in præsentibus istis laborare; quam flammam discerpere, quam pugnis aera cadere. S. Chrysof. hom. 77. in Matth. 22.

Quidquid finem habet, non admodum pretiosum est: quidquid cessat, & hodie est; cras definit: etiam maximum, quam vilissimum, est existimandum. S. Chrysof. hom. 43. in Joan. 6.

Cum sol ad occidentum pergit; quò magis occidit, eò magis umbræ accrescunt. Quæcunq; res corporea; etiam exigua, umbram magnam efficit. Cum verò sol; in meride est, omnes umbræ sunt minima. Sic contingit nobis: quò enim magis Deus à nobis recedit, eò majores nobis apparent res, & honores, Mundi. *Transierunt omnia tanquam umbra.* Sap. 5. 9. Quando verò Deus in medio hemispherii, id est, cordis nostri, commoratur; tunc omnes umbræ sunt minima. Cum enim sic possideatur, illuminetur, & à Deo inflammetur; omnia minima, & quasi nihil, esse ducit. Et hoc est, quod sponsa significat Cant. 2. 3. *sicut malus inter ligna sylvarum, sic dilectus meus inter filios.* Arborea sylvarum sunt robora, rubus, ilices, & quercus; quæ suavem fructum non proferunt. Vult igitur dicere: quidquid est in mundo, præter Deum, animæ est fructus sylvarum; glandes duræ, & amara. Diez, Dom, Palm.

Num. 7.

Terrena spernentium dignitas, honor.

Ecco constitui te Deum Pharonis. Ex. 7. 1. Quid causæ? cur Moyses tam graviter, & tam frequentè, Ægyptum verberante, increpante Pharonem tam sæpe; nunquam ausi sint, vel percussu Ægyptii, vel Rex obijrgatus, eum occidere, vel regnò pellere? Poterat sine dubiò tyrannus, ut se liberaret pœnis & minis, præcipere uni è stipulatoribus, ut Prophetam occideret. Id nemini in mentem venit: quia spes abjecta obtinendi imperii, è regia fortis egressio, & ipsa dominationis fuga, sic venerandum faciebant, & afflictis subditis, & irato principi; ut nemo eum ferire, vel verbò percellere, ausus, S. Ambros. l. 8. in Pl. 118. factus in Deum Regi Pharoni: hæc est potentia sanctitatis. Et tu, sive tanquam Deus peccatoribus terrori esse, regibus reverentia, ut tanquam Deo tibi videantur esse subiecti; contemne, quæ

Sæculi sunt, & Dominicæ Passionis opprobrium contende omnibus præferre divitiis. Olyva t. 3. conc. 31.

Ego dixi: dii estis. Pl. 81. 6. Quibusnam dixit Dominus? ijs, qui, quoad ejus fieri potest, mortalia omnia repudiant. Clemens Alex. l. 2. Strom.

Ostendit ei omnia regna Mundi. Matth. 4. 8. Author Imp. op. hom. 5. in Matth. in persona diaboli: ostendam illi omnia regna Mundi. Si concupierit ea; scio, quia homo est: si autem contempserit; scio, quia Filius Dei est. Qui verè orat, *Pater noster, qui es in calis*, terrena non quærens; magis filius Dei, quam hominis est. *Filij hominum, usquequò diligitis vanitatem?* Plal. 4. 3. Barradius hic tom. 2. l. 7. c. 4.

Ecco ego mitto Angelum meum. Matth. 1. 10. Angelum appellavit, quasi angelicam degentem vitam: eò quòd super terrena elevabatur, & cœlestia sapiebat. Euthymius apud Escobar. t. 3. Coll. Chr. l. 1. sect. 2.

Princeps regum terræ. Apoc. 1. 5. appellatur: quia peculiarem in illos dominatum obtinent, qui terrenis cupiditatibus imperare didicerunt. S. Andreas Cæsar. l. 1. hic.

Quis non sursum esse mallet, & non sub terra? quia non eligeret potius esse angelus, quam talpa semper in subterraneis latebris agens? Angelus est is, cujus cor in cœlo versatur; talpa ille, cujus in terra cor defossum. Theodoretus apud Sylveira addit. in Luc. 12.

Num. 8.

Terrena spernentium utilitas, præmia.

Eredere de terra tua. Gen. 12. 1. Abrahamæ, Dei jussu terram suam relinquenti, promittuntur septem præmia: quòd numero universitas præmiorum significatur. Mendoza in 1. Reg. 6. Annot. 21. Sect. 2.

Levo manum meam ad meam ad Dominum Deum. Gen. 14. 22. Perfecta mentis est, nihil de terrenis, nihil de corporalibus, illecebris assumere, abstinere a terrenis; Ideo Abraham dicit: *nihil summam ab omnibus tuis.* Quasi contagium, declinat intemperantiæ, quasi labem refugit corporalium sensuum: delectationes Mundi rejicit, quærens quæ supra Mundum sunt: hoc est extendere manus ad Dominum. S. Ambros. l. 2. de Abrah. c. 8. *Mercus tua magnanimitas.* Gen. 15. 1. Quia de prada nihil accipere voluisti; ideo ero protector tuus contra hostes tuos. Hugo Card. hic.

Omnis locus, quem calcaverit pes vester, vester erit. Deut. 11. 24. Quantum est humilitatis dominium, omnia habere sub pedibus per generosum contemptum. Gerson. p. 2. l. in cœna Dom.

Pater noster, qui es in calis. Matth. 6. 9. Si vis habere Patrem Deum, in cœlos specta, & non in terram. Theophylactus hic.

Necesse habeo exire, & videre illam. Luc. 14. 18. Quid ea necesse videre, quorum contemptu

tempu beatificamur promissione regni cœlorum? Quid necesse videre terrena, quorum contemptu cœlestia tribuuntur? Quid necesse videre illa, quorum contemptu cum Angelis portio nostra statuitur? Quid necesse videre, quæ nunquam plenè habentur, aut ex tota copia, seu ex modica mora: nec habita fatiant; imò saepe fastidiunt; cum Paterfamilias omnium magnam vocat ad cœnam. Sim. Cass. l. 6. c. 19.

Misericors Dominus, quando nos videt despiciere præsentia, etiam ipsa largiùs suppeditat; reponitq; plurima, quibus olim fruemur. S. Chrysof. hom. 33. in Gen.

Ille plenè omnia terrena possidet, qui omnia hujus Mundi plenè despiciet & contemnit. S. Bonaventura Stim. am. c. 1.

Num. 9.

Christi exemplum, & monita.

Filij hominum, usquequo gravi corde. Pl. 4. 3. & *scitote, quoniam mirificavit Dominus Sanctum suum* v. 6. Hæc est potissima ratio, cur deberent homines non ampliùs inhaerere temporalibus: quia videlicet venit ad nos Sanctus Dei, id est, Filius Dei, Bellarminus hic.

Ostende mihi faciem tuam. Cant. 2. 14. id est, converte ad me faciem tuam, quam à me averfam habes: averte illam à terrenis rebus, quas plus, quàm me, amabas: ut tu me deinceps respicias, & ego te, de Ponte. hic. Exh. 26. §. 3.

Egredimini - Filia Sion. Cant. 3. 11. id est, egredimini ab operibus pravis, concupiscentiis tumultibus, & rerum terrenarum curis; & tum tranquille Regem vestrum videbitis. *Vacate, & videte.* Pl. 45. 11. Idem hic Exh. 34. Egredimini animæ fideles è Mundo, & corde sursum ascendite in cœlum: avertite oculos à terrenis. Idem ibidem.

Vulnerasti cor meum, in uno oculorum tuorum. Cant. 4. 9. Duo sunt visus, sive oculi; unus, quò superna contemplamur; alius, quò transitoria atque terrena. *Vulnerasti cor meum* q. d. ò anima! quæ soror mea dici meruisti, ex quo carnem sumendo me tibi fratrem feci; & quam sponsam elegi, cum te mihi in amore, & voluntatis unitate, conjunxi: in eo, quòd æterna potiùs, quàm terrena, cordis oculis vides, & quaris; tantum me lætificas & grata sis; ut amor tuus cor meum vulneret, & nimietate suâ penetret. Richardus à S. Viç. c. 27. in Cant.

Paravit Deus vermem. Jonæ 4. 7. ambiciosa hedera, quæ umbrâ suâ astuantem Jonam protegebat. Vermis ille Christus crucifixus. Ego sum vermis. Pl. 21. 7. quasi sit sensus: Florentissima sæculi bona quæ hominib' antea pro umbra, imò pro vita erant; ab ipsis postea, Crucis Christi humilitate edoctis, pro nihilo ducenda esse. Prædixit id Isa. 2. 17. *incurvabitur sublimitas hominum.* Incertò Authore.

Surgite, eamus hinc. Joan. 14. 31. præcipiens, ut unusquisque furgat de terrenis; erigat animam humi jacentem; ad superna attollat: excitet aquilam suam; & illam aquilam, ad quam dictum est: *renovabitur ut aquila*

juventus tua. Psal. 102. 5. ad animam hoc dictum est. Anima ergo nostra, sicut aquila, alta petat, supra nubes volet, renovatis splendescat exuviis, cœlo volatus suos inferat, ubi laqueos incidere non possit. S. Ambros. l. de bono mortis c. 5. Hortatur nos Salvator dicens: *Surgite eamus hinc*: non eos tantum, quos tunc Discipulos habebat, ex illo duntaxat loco transferens; sed & semper, & omnes discipulos suos, à terra, rebusque terrenis, ad cœlos, & res cœlestes pertrahens. S. Gregor. Naz. orat. 6.

Christus factus obediens usque ad mortem, mortem autem Crucis. Philipp. 2. 8. Cur sic? ut elevatus à terra, id est, ab omnibus, quæ terreni homines quærere possunt, traheret ad se omnia, tam exemplò tali, quàm auxiliò invisibili. Gerson. tr. 9. sup. Magnif.

Quis beatam vitam esse arbitretur in iis, quæ contemnenda esse docuit Filius Dei? S. August. l. de agone Christiano c. 11.

Omnia bona terrena contempsit homo factus Dominus Christus; ut contemnenda monstraret: & omnia terrena mala sustinuit, quæ sustinenda præcipiebat: ut neque in illis quæreretur felicitas; neque in istis infelicitas timeretur. S. August. l. de Catechiz. rud. c. 22.

Num. 10.

Exempla Sanctorum.

Scidit vestimenta sua. Job. 1. 20. Ob hoc conscidit, ut expeditior, atque constantior, exitisset in prælio, ut illa, quæ retardant, deponeret; ut illa, quæ impediunt, à se projiceret. Origenes hic.

Percusserunt me, & vulneraverunt me; tulerunt pallium meum custodes murorum. Cant. 5. 7. Non multò antè indilectum offendit; & fortiter ad eò brachiis charitatis adstringit, ut separari non velit. *Tenui eum, nec dimittam* &c. Cant. 3. 4. Cur; quæ Sponsam ad eò tenet ut eò spoliari nequeat, pallium fixè ad eò non tenuit, ut nudari nequiverit? O digna sponsæ cœlestis studia! vulnerari, spoliari, contemnit: hoc solum timet, nè à sponso vel tantillum separetur: quia æquâ æstimationis lance res ponderat. Solum quæ amore digna, studiosè complectitur; alia generosè aspernatur. *Tulerunt pallium meum*, non rapuerunt: quia haud invita reliquit. Naxera in Jos. 17. §. 12.

Memento mei Domine. Luc. 23. 42. O lætronis philosophia! non petit pecunias, non solvi supplicio, non penâ liberari. Non ait illi, depone de cruce: nihil hæc curo supplicia: sublimiores assumpsi alas; alios oculos accepi. Terram universam, nihili facio, mortem contemno: adest enim, qui largitur immortalitatem; illum enim cupio, ejusque desiderio æstuo. S. Chrysof. orat. in sancta lumina.

Martha ergo - occurrit. Joan. 11. 20. Dimittit Martha domum, dimittit sororem, dimittit consanguineos, & amicos; dimittit, quæ humanè venerant præstare solamina: & in

con-

confulta venit; cum superiorem potentiam, & virtute, advenire cognovit. Dimittuntur bona, cum meliora proveniunt: & ima pro summis, terrena pro celestibus, humana pro divinis, dimittere ratio sic sana docet. Summa Christus est causa; ut omnia fiant: repudio, cum advenit. Et humana consolatio dimittatur, ut se promittit adesse divina, Sim. Cass. l. 5. c. 15.

Num. 11.

Terrena spernendi varia motiva.

Filia mea, & Filij, atque greges tui; & omnia, quae cernis; mea sunt. Gen. 31. 43. Sicut opinor, Jacob valde risit Labanum dicentem, liberos, greges, omnia denique sua esse. Philo Jud. lib. de Cherub.

Locum nostrum, & gentem. Joan. 11. 48. Prudentes omnia Mundi bona in mobilibus recentent; fatuis sunt omnia fixa, & stabilia. Magna amentia! quod gentem, & locum, sua vocant, suasque facultates; quas illorum solum usibus permiserat Deus; non dederat, ut reputarent propria. Did. Niss. ser. 6. D. 5. Quadr. §. 4.

Si cui aliquis quinque hodie ex aere denarios offerat, quingentos vero aureos in crastinum spondeat; optionemque offerat, utrum aë ad praesens sumere, an aurum mallet in posterum? dubiumne est, quin praepotet grandia illa munera cum parva in ora? Tu quoque, brevis huius, atque aeternae, vitae conditione perspecta, non eligas capere vilia; cum sperare possis pretiosa. Sanct. Eucherius epist. Paræn. ad Valerianum.

Usum tantum earum rerum accepimus, quas tenemus: commodatis enim à Deo facultatibus utimur & quasi precarij possessores sumus. Denique egredientes è Mundo isto, velimus, nolimus; hic cuncta relinquimus. Salvianus l. 1. Eccl. Cath.

§. IV.

Terrenorum amor, & amatores.

Num. 1.

Symbola.

Ex Veteri.

Benedixitque eis dicens: crescite, & multiplicamini. Gen. 1. 22. Oportet te volare, vel natare; si vis affugere perditionem. Cum Deus creavit aves & pisces; dedit eis suam benedictionem: animalibus vero reptilibus non benedixit. Qui appetit benedictionem, non inordinate afficiatur rebus terrenis. Stella de cont. p. 1. c. 82.

Dimisi corvum, & non revertetur. Gen. 8. 7. Dicitur, quod cadavere aliquo illectus fuit. Hugo Card. in Pl. 42.

Sicut pulverem terrae. Gen. 13. 16. Isidorus Pelusioti l. 3. ep. 296. notat, posteros Abræ hic comparari pulveri terræ; stellis vero c. 15. §. quia ex iis aliqui futuri erant sapientes, & sancti, coelestes, sublimes, & illustres, instar stellarum caeli: alii vero insipientes, pravi, terrestres.

Det tibi Deus de rore caeli &c. Gen. 27. 28. Esau venator, dum esset foris, Isaac benedictionem amisit: Jacob autem benedictionem

recepit, quia domi residebat. Venator est, qui temporalia toto orbe fugientia corde, & corpore, sequitur. Hugo Card. in Luc.

Omne de volucris, quod graditur super quatuor pedes, abominabile erit vobis. Levit. 11. 20. Quod manibus incedit, immundum est; & quod super quatuor pedes semper graditur, immundum est. Manibus incedit, qui terrenis innititur; quique spem in illis omnem suam habet. Quatuor graditur pedibus, qui in res sensibus obnoxias incumbit; eorumque occupationibus principem animi partem. Unde sapiens ille Proverbiarum author ne duos quidem hominem sapientem habere vult pedes; sed unum tantum, eumque raro ad res corporeas movere. *Subtrahere pedem tuum de domo proximi tui.* Prov. 25. 17. S. Nilus lib. Ascet.

Lucerna, quae super eum est extinguetur. Job. 18. 6. Bene de lucerna hac non dicitur, quae apud eum est; sed quae super eum est: quia iniquorum mentem terrena gaudia possident; sicque eam in voluptatibus absorberunt; ut super ipsam sint, non apud ipsam. Iusti autem, etiam cum prosperitatem vitae praesentis habent, eam sub semetipsis premere noverunt. S. Gregor. mor. l. 14. c. 4.

In circuitu impij ambulat. Psal. 11. 9. Semper ambientes bona Mundi, & nunquam ad finem desideriorum suorum pervenientes. Bellarmius hic.

Moverunt caput. Pl. 21. 8. videlicet mentem rebus caducis, & mobilibus per amorem copulando. Moverunt caput scilicet à Deo, qui mentem in mobilibus ponunt. Unde hac fuit poena Cain, scilicet tremor capitis. Hugo Card. hic.

Universum stratum, ejus versasti. Pl. 40. 4. Lectus dicitur amor temporalium. Hugo Card. hic.

Divitia si affluant nolite cor apponere. Pl. 61. 11. Omnes, qui terrena sapiunt; omnes, qui felicitatem terrenam Deo praeferrunt; omnes, qui sua quarunt, non quae JESU Christi; ad unam illam civitatem pertinent, quae dicitur Babylonia mystice, & habet regem diabolum. Omnes autem, qui ea, quae sursum sunt, sapiunt; qui coelestia meditantur; qui cum sollicitudine in saeculo vivunt, ne Deum offendant; qui cavent peccare; quos peccantes non pudet confiteri; humiles, mites, Sancti, iusti, pii, boni; omnes ad unam civitatem pertinent, quae Regem habet Christum. S. August. hic.

Inimici ejus terram lingent. Psal. 71. 9. Terram lingunt, id est, terram sapiunt: hoc enim sapit unicuique, quod lingit; quibus in modum serpentis humus est esca poenalis. Cassiodorus hic.

Qui descendunt mare in navibus, facientes operationem in aquis multis. Pl. 106. 23. Homines, rejecta stabili, & nulli tempestari exposita, vita; voluntate, & proposito, quasi mare effecti sunt. S. Gregor. Nyss. tr. 1. in Pl. c. 8.

Transivi ad contemplandam sapientiam, erroresque, & stultitiam. &c. Ecclæ. 2. 12. Voluptatem vocat errorem, atque circuitum: quod